

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ, ΕΥΡΕΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗΣ-ΔΙΑΛΟΓΙΚΗΣ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΚΕΠΕΛΗΧ-ΚΑΜ) ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΧΑΝΙΩΝ – ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΤΟ ΣΩΜΑ ΩΣ ΤΟΠΟΣ ΒΙΩΜΑΤΩΝ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΝΟΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΗΣ ΚΡΙΣΗΣ: ΣΥΝΕΠΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ, ΤΗ
ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

29 ΜΑΡΤΙΟΥ 2017

9:00 – 21:00

ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ (1ος όροφος)
Πλατεία Κατεγάκη & Ακτή Τομπάζη 31, Χανιά, Κρήτη

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΘΑ ΔΟΘΕΙ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ**«Το Σώμα ως Τόπος Βιωμάτων, Ταυτότητων και Κοινωνικών Νοημάτων στην Εποχή της Σύγχρονης και Επερχόμενης Κρίσης: Συνεπαγωγές στην Παιδεία, τη Γνώση και την Προσωπική Ανάπτυξη»****ΤΕΤΑΡΤΗ 29 Μαρτίου 2017****08:30-09:00** Προσέλευση συνέδρων – Εγγραφές**09:00-09:10** Χαιρετισμοί**ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΑΛΙΚΗ ΤΖΩΡΤΖΗ

09:10-09:30	1.	<i>Σύγχρονη κρίση και οικογένεια: Μελέτη περίπτωσης διαζευγμένης μητέρας και ο τρόπος της να εκφράζεται και να αντιστέκεται μέσα από τη βιογραφική μαντινάδα</i> Αλίκη Τζώρτζη , Μ.Α., Ψυχολόγος, Υποψήφια Διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης Μάριος Α. Πουρκός , Ph.D., Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
09:30-09:50	2.	<i>Η σεξουαλικότητα ως τόπος βιωμάτων και ταυτότητας στην εποχή της σύγχρονης κρίσης: Η περίπτωση των κρυφών σεξουαλικών ταυτοτήτων στην εκπαίδευση</i> Ευγενία Καζούλη-Πλαϊτάκη , Μ.Α., Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης Μάριος Α. Πουρκός , Ph.D., Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
09:50-10:10	3.	<i>Η σύγχρονη κρίση μέσα από τις φωνές των νηπίων: Αναπαραστάσεις του εαυτού μέσα από τα σώματα των χειροποίητα κατασκευασμένων κούκλων τους</i> Ιουλία Σγουρομάλλη , Μ.Α., Νηπιαγωγός, Υποψήφια Διδάκτωρ Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
10:10-10:30	4.	<i>Κρίση αξιών και η ερμηνεία των βιωμάτων: Ο κομβικός ρόλος της εκπαίδευσης</i> Τόνια Παντελαίου , Ph.D., Πρώην Σχολική Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
10:30-10:40		Συζήτηση

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕ ΕΥΑΛΩΤΟΥΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΚΗ

10:40-11:00	5.	<i>Σύγχρονη κρίση και ο στιγματισμός και το αναπηροποιητικό κοινωνικό πλαίσιο της ειδικής αγωγής ενηλίκων ατόμων με νοητικές ιδιαιτερότητες: Μελέτη περιπτώσεων μέσα από τη χρήση ιχνογραφικών και κεραμικών έργων</i> Αιμιλία Δούκα , Μ.Α., Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης Μάριος Α. Πουρκός , Ph.D., Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
11:00-11:20	6.	<i>Η ενσώματη επεξεργασία των κοινωνικοπολιτικών καταστάσεων: Το παράδειγμα του Καταπιεσμένου των Πάουλο Φρέιρε και Αουγκούστο Μποάλ</i> Αλεξάνδρα Περιστεράκη , Υποψήφια Διδάκτορας, M.Sc. Θεραπείας μέσω τεχνών, Χοροθεραπεύτρια στην Ειδική Αγωγή και Εκπαιδευτρια μέσω παραστατικών τεχνών (θέατρο και χορός) στην εκπαίδευση ενηλίκων
11:20-11:40	7.	<i>Η απεικόνιση της σύγχρονης κρίσης στην Ελλάδα πέρα από τις λέξεις: Η ενσώματη επικοινωνία σε ευάλωτους πληθυσμούς μητέρων-βρεφών</i> Μαριάνθη Καλατζή , Μ.Α., Ψυχολόγος, Τμήμα Οικογένειας, Μονάδα Απεξάρτησης 18 Άνω, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής
11:40-12:00	8.	<i>Σύγχρονη κρίση και κοινότητα: Η αυτοοργάνωση ως απάντηση σε μια συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία</i> Καλλιόπη Κοτζαμάνη, Μαρία Μανταδάκη, Δήμητρα Παππά & Παναγιώτα Πλατανίτη , Απόφοιτες Ψυχολόγοι Τμήματος Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης Σοφία Τριλίβα , Ph.D., Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
12:00-12:10		Συζήτηση

12:10-12:40 Διάλειμμα

ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ:	
ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΣΩΜΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΔΥΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΜΑΡΙΟΣ Α. ΠΟΥΡΚΟΣ	
12:40-13:00	9. <i>Ισορροπώντας ανάμεσα σε ζόμπι-πραγματικότητες και παγωμένα σώματα σε έναν κόσμο που ρέει στο πλαίσιο της σύγχρονης και επερχόμενης κρίσης: Κριτικός αναστοχασμός σε σχέση με την προβολή τεσσάρων ταινιών μικρού μήκους και την επιστολή του Αρχηγού των Ινδιάνων προς τον Πρόεδρο των ΗΠΑ</i> Μάριος Α. Πουρκός , Ph.D., Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
13:00-13:20	10. <i>ΓκατζετEros: Η σύγχρονη κρίση της απόλαυσης του ερωτικού σώματος</i> Μάρω Μπέλλου , Ψυχολόγος-Ψυχοθεραπεύτρια
13:20-13:40	11. <i>Eros ex machina, έρωσ και σώμα στην εποχή της μηχανής</i> Αλέξανδρος Δασκαλάκης , Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Paris I Panthéon- Sorbonne
13:40-14:00	12. <i>Το μεταμοντέρνο υπό το πρίσμα των μορφών της κοινωνικής συνείδησης</i> Δημήτρης Κούλος , Υποψήφιος Διδάκτορας Φιλοσοφίας, Πολυτεχνείο Κρήτης
14:00-14:20	13. <i>Μετουσίωση: Μοίρα ή και δυνατότητα αλλοίωσης του ανθρώπινου όντος; Να ξανασκεφτούμε την κρίση του σύγχρονου δυτικού κόσμου</i> Δημήτρης Πετρόπουλος , Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Πανεπιστήμιο Πατρών Αλέκος Θεοδορίδης , Ph.D., Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
14:20-14:30	Συζήτηση

14:30-16:30 Διάλειμμα για μεσημεριανό φαγητό

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ:	
ΣΩΜΑ, ΒΙΩΜΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΡΙΣΗ: ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΜΑΝΟΣ ΣΑΒΒΑΚΗΣ	
16:30-16:50	14. <i>Το σώμα ως τόπος βιωμάτων, ταυτοτήτων και κοινωνικών νοημάτων στην εποχή της σύγχρονης και επερχόμενης κρίσης: Μια εισαγωγή</i> Μάριος Α. Πουρκός , Ph.D., Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
16:50-17:10	15. <i>Μεθοδολογικές μετατοπίσεις του ύστερου έργου του Marcel Mauss: Γόνιμες προοπτικές για μια ανάλυση της συγκυρίας</i> Μανόλης Τζανάκης , Ph.D., Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
17:10-17:30	16. <i>Σώμα, ταυτότητα, ετερότητα υπό κρίση: Μια ερμηνευτική-φαινομενολογική προσέγγιση</i> Άγγελος Μουζακίτης , Ph.D., Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
17:30-17:50	17. <i>Σώμα, βίωμα και κρίση: Μεθοδολογικές επισημάνσεις</i> Μάνος Σαββάκης , Ph.D., Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου,
17:50-17:10	Συζήτηση

17:10-18:40 Διάλειμμα

**ΠΕΜΠΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ:
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΗ ΜΑΣ ΖΩΗ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΜΑΡΙΟΣ Α. ΠΟΥΡΚΟΣ**

18:40-19:00	18.	<i>Κρίση(η)-μες εποχές στην τέχνη</i> Χρυσούλα Σκεπετζή , Εικαστικός-Ποιήτρια, Επιμελήτρια της έκθεσης «Σώμα και Σύγχρονη Κρίση» που συνοδεύει το Συμπόσιο
19:00-19:20	19.	<i>Ο ρόλος των βασισμένων στην τέχνη προσεγγίσεων στην ψυχολογική αυτορύθμιση και την προσωπική ανάπτυξη του ανθρώπου σε περιόδους κρίσης</i> Μάριος Α. Πουρκός , Ph.D., Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
19:20-19:40	20.	Βίντεο χορευτική παράσταση με τίτλο « <i>Το σύστημα των καρεκλών</i> » Κινηματογραφική Ομάδα Πανεπιστημίου Κρήτης Ηρακλείου Συζητητής: Μάριος Α. Πουρκός , Ph.D., Καθηγητής, Π.Τ.Π.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης
19:40-20:00	21.	<i>Αναστοχασμός πάνω στη διέξοδο από την κοινωνία της κρίσης - Μουσική περφορμανς: Το αίνιγμα του De Chirico</i> Στέφανος Σκανδάλης , Αρχιτέκτονας
20:00-20:20	22.	<i>Ο ρόλος της μουσικής και του τραγουδιού στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου σε περιόδους κρίσης</i> Ειρήνη Μπαρουξή , Ψυχολόγος, Μουσικός (Σολίστ σύγχρονης κιθάρας και αρμονίου με κατάρτιση στην ανώτερη θεωρία της μουσικής), MA Ψυχολογίας Υγείας Τμήματος Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης
20:20-21:00	23.	<i>«Όταν είναι κανείς μέσα στα σκατά μέχρι το λαιμό, δεν του μένει τίποτε άλλο παρά να τραγουδήσει» (Σάμουελ Μπέκετ)</i> Μαρία Μπαρουξή (Φωνή) & Ειρήνη Μπαρουξή (Φωνή & Κιθάρα)

Στο πλαίσιο του Συμποσίου γίνεται και ομαδική έκθεση 33 σύγχρονων Ελλήνων καλλιτεχνών με τίτλο

«Σώμα και Σύγχρονη Κρίση»

Εικαστική επιμέλεια: Χρυσούλα Σκεπετζή

Στα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνει ομιλία από τον Καθ. Παν/μίου Κρήτης Μάριο Α. Πουρκό με τίτλο
«Παγωμένα σώματα σε έναν κόσμο που ρέει στην εποχή της σύγχρονης και επερχόμενης κρίσης»

Εγκαίνια έκθεσης: Δευτέρα 27 Μαρτίου 2017, στις 19:00
(Διάρκεια της έκθεσης: 27 Μαρτίου 2017 έως 7 Απριλίου 2017)

Ανοικτά: 09:00 – 14:30 & 19:00 – 21:00

Είσοδος ελεύθερη

**ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ
ΙΣΟΓΕΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑ**

Πλατεία Κατεχάκη & Ακτή Τομπάζη 31, Χανιά, Κρήτη

Διοργανωτής του Συμποσίου: Μάριος Α. Πουρκός, Ph.D., Καθηγητής, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Διευθυντής του Εργαστηρίου Ψυχολογικής Έρευνας και της Εργαστηριακής Μονάδας Οικολογικής Ψυχολογίας και Βιωματικής, Ευρετικής και Αφηγηματικής-Διαλογικής Ψυχοπαιδαγωγικής Π.Τ.Π.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης, Τηλ.: 6936550791, Ηλεκτρονική διεύθυνση: mavrikospourikos@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

Αλίκη Τζώρτζη & Μάριος Α. Πουρκός – Σύγχρονη κρίση και οικογένεια: Μελέτη περίπτωσης διαζευγμένης μητέρας και ο τρόπος της να εκφράζεται και να αντιστέκεται μέσα από τη βιογραφική μαντινάδα: Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζεται η περίπτωση μιας διαζευγμένης σαραντάχρονης μητέρας με δύο παιδιά από την Κρήτη, η οποία στις στιγμές έντασης, καταπίεσης και άγχους είχε βρει τρόπο να επικοινωνεί και να αποφορτίζεται δημιουργώντας δικές της μαντινάδες. Τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα, τα οποία συλλέχθηκαν στη διάρκεια των ετών 2012-2014. Τα εμπειρικά αυτά δεδομένα και η διάκριση των υπαρξιακών θεμάτων που παρουσιάζονται βασίζονται σε ένα σύνολο βιογραφικών μαντινάδων που είχε η μητέρα δημιουργήσει σε διάφορες περιστάσεις της ζωής της, σε εθνογραφικές παρατηρήσεις, γενεαλογικά δεδομένα (γενεόγραμμα της μητέρας) και κυρίως στην ανάλυση περιεχομένου του υλικού που συλλέχθηκε από τις σχετικές βιογραφικές-αφηγηματικές συνεντεύξεις που σε μερικές περιπτώσεις γίνονταν με τη μητέρα σε συνδυασμό με τη χρήση ιχνογραφικών και μεταφορικών έργων. Η παρουσίαση γίνεται με ένα συνδυαστικό τρόπο όπου οι μαντινάδες συμπληρώνουν και εμπλουτίζουν τις αναλύσεις από τα υπόλοιπα εμπειρικά δεδομένα και κυρίως αυτά των βιογραφικών-αφηγηματικών συνεντεύξεων σε σχέση με το βίωμα διάφορων πτυχών της ζωής της.

Ευγενία Καζούλη-Πλαϊτάκη & Μάριος Α. Πουρκός – Η σεξουαλικότητα ως τόπος βιωμάτων και ταυτότητας στην εποχή της σύγχρονης κρίσης: Η περίπτωση των κρυφών σεξουαλικών ταυτοτήτων στην εκπαίδευση: Το ζήτημα των κρυφών σεξουαλικών ταυτοτήτων αποτελεί κατά τα τελευταία χρόνια, στην εποχή της σύγχρονης κρίσης, και εν όψει του πρόσφατα θεσπισμένου στην Ελλάδα Συμφώνου Συμβίωσης και της θεματικής εβδομάδας για την ενότητα των έμφυλων ταυτοτήτων στο πλαίσιο του σχολείου, αντικείμενο πολλών συζητήσεων και διαμαχών. Στην ανακοίνωση αυτή, στη βάση συγκεκριμένων ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων που συλλέχθηκαν από: (1) συνεντεύξεις (σε βάθος και βιογραφικές-αφηγηματικές συνεντεύξεις) με ομοφυλόφιλους εκπαιδευτικούς, (2) ομάδα εστίασης με ομοφυλόφιλους και ετεροφυλόφιλους, (3) μέσα κοινωνικής δικτύωσης, (4) εθνογραφικές παρατηρήσεις και (5) ιχνογραφικά και μεταφορικά έργα, παρουσιάζουμε και εξετάζουμε τα βιώματα, τις καταπιεσμένες και φορτισμένες φωνές, τους αφανείς «τόπους», καθώς και τις δυναμικές και ιδεολογικές πολώσεις που υπάρχουν στο ζήτημα των κρυφών σεξουαλικών ταυτοτήτων. Στην παρουσίαση δίνουμε έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι ομοφυλόφιλοι εκπαιδευτικοί γίνονται αντιληπτοί στο εκπαιδευτικό πλαίσιο αλλά και στον τρόπο με τον οποίο βιώνουν, συγκροτούν, αναπτύσσουν και διαχειρίζονται την ομοφυλοφιλική τους ταυτότητα σε επαγγελματικό επίπεδο, αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό και προσωπικό επίπεδο της ζωής τους.

Ιουλία Σγουρομάλλη – Η σύγχρονη κρίση μέσα από τις φωνές των νηπίων: Αναπαραστάσεις του εαυτού μέσα από τα σώματα των χειροποίητα κατασκευασμένων κούκλων τους: Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης και πολυδιάστατης μελέτης στα πλαίσια της υπό κατασκευή διδακτορικής διατριβής της εισηγήτριας, η οποία μέσα από τις ποιοτικές μεθόδους της εθνογραφίας και της έρευνας δράσης μελετά ζητήματα που προκύπτουν σε μια τάξη νηπιαγωγείου αξιοποιώντας την ψυχοπαιδαγωγική χρήση του εργαλείου της κούκλας. Στόχος μας εδώ είναι να παρουσιάσουμε μέρος των αποτελεσμάτων που σχετίζονται με το πώς τα νήπια βιώνουν και εκφράζουν την σύγχρονη κρίση. Μια ομάδα νηπίων με τη δασκάλα τους, στα πλαίσια της αναζήτησης του εαυτού, όπως είναι ή όπως θα ήθελαν να είναι, δημιούργησαν κούκλες από εφημερίδες και άλλα ανακυκλώσιμα υλικά. Τους δόθηκε η δυνατότητα να κατασκευάσουν τον εαυτό τους και να εκφράσουν βιώματα και εμπειρίες που κουβαλούν, αλλά και να τα μοιραστούν με την ομάδα μέσα από το παιχνίδι, τις αφηγηματικές τους δράσεις και αλληλεπιδράσεις. Η κούκλα ως συμβολικό εργαλείο συντελεί στην αυτορρύθμισή των νηπίων, αφού με αυτήν έχουν τη δυνατότητα να διαπραγματεύονται ενεργητικά τα νέα δεδομένα που τα πλαισιώνουν. Μπορούν να συνομιλούν με την κούκλα, να εκφράζουν τους προβληματισμούς τους μέσω αυτής, και γενικότερα να προσεγγίζουν με το δικό τους τρόπο κάθε νέο γνωστικό και κοινωνικο-συναισθηματικό αντικείμενο, μέσα από διάφορες ψυχολογικές διαδικασίες. Έτσι, μέσα από τις φωνές των ίδιων των παιδιών διαπιστώσαμε ότι η σύγχρονη κρίση δεν έφερε αλλαγές ούτε στα πρόσωπα, ούτε στις ανάγκες τους. Πώς να το κάνεις άλλωστε μέσα στα πλαίσια της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης και καπιταλιστικής κοινωνίας μας; Η σύγχρονη κρίση όμως φαίνεται να έφερε αλλαγές στα πρόσωπα των γονέων τους, τα οποία με τη σειρά τους καθρεφτίζουν στα πρόσωπα των παιδιών τη θλίψη, το φόβο και την αγωνία τους. Έφερε αλλαγές στην οικογενειακή γαλήνη και στον ελεύθερο ποιοτικό χρόνο που έχουν σήμερα οι γονείς για να διαθέσουν στα παιδιά τους. Η σύγχρονη κρίση έφερε ανισορροπία ανάμεσα στις ανάγκες των παιδιών, που ποτέ δεν έπαψαν να είναι υπερβολικές, και στο αν και πως μπορούν να τις ικανοποιήσουν οι γονείς σήμερα.

Τόνια Παντελαίου – Κρίση αξιών και η ερμηνεία των βιωμάτων: Ο κομβικός ρόλος της εκπαίδευσης: Κάθε κρίση είτε προσωπική είτε, πολύ περισσότερο, κοινωνική, οδηγεί αναγκαστικά και όχι απαραιτήτως ενσυνείδητα στην αναθεώρηση ολόκληρου του φαντασιακού οικοδομήματος που ήδη υποστηρίζει τις ζωές και τις αποφάσεις μας και το οποίο περιλαμβάνει βέβαια τις αξίες τις οποίες έχουμε μάθει να υπερασπιζόμαστε και στις οποίες προσανατολίζουμε τις προσπάθειες και τους στόχους μας. Αξίες που, όσο κι αν πολλές από αυτές διεκδικούν διαπιστευτήρια «αιωνιότητας» και «παγκοσμιοτητας» σχεδόν πάντα αποκτούν τον τελικό επιτονισμό και τη τελική τους λειτουργικότητα στο πραξιακό επίπεδο μέσα σε εξαιρετικά συγκεκριμένες κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες και συνδέονται βαθιά με αυτές. Απ' την άλλη, κάθε κρίση, είναι κρίση ακριβώς επειδή επιδρά στο επίπεδο του βιώματος με τρόπους καινοφανείς, τέτοιους που όχι μόνο το μεμονωμένο άτομο, αλλά κυρίως το κοινωνικό σύνολο δεν μπορεί να επεξεργαστεί ικανοποιητικά ή να αξιολογήσει αποτελεσματικά στη βάση του ήδη δεδομένου αξιακού ερμηνευτικού οπλοστασίου. Έτσι, δημιουργείται μια τάση για καταφυγή σε ότι φαίνεται να είναι το πιο ακατέργαστο, το πιο σταθερό, το πιο οφθαλμοφανές, που σημαίνει ενίοτε και το πιο βίαιο. Με λακανικούς όρους θα μπορούσαμε να πούμε ότι η φαντασιακή έκλειψη οδηγεί στην ανάδυση του πραγματικού. Αυτό σαν κίνηση θα μπορούσε να έχει εξαιρετικά δημιουργικά αποτελέσματα, αφού κάθε ανάδυση του πραγματικού μπορεί να οδηγήσει σε νέες,

ικανοποιητικότερες φαντασιακές κατασκευές. Όμως αυτή η θετική εξέλιξη (στην οποία προσβλέπει μια ψυχαναλυτική θεραπεία) απαιτεί κάποιες πολύ σημαντικές προϋποθέσεις, που σε κοινωνικό επίπεδο δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι είναι τόσο εύκολα διαθέσιμες. Και όταν η θετική εξέλιξη δεν μπορεί να διασφαλιστεί, η αρνητική έκβαση μιας ανάδυσης του πραγματικού μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά καταστροφική. Καθόλου τυχαίο παράδειγμα η χρήση του σωματικού στοιχείου από το Γ Ραιχ είτε για να ενσαρκώσει το «καλό» (Αρεία Φυλή) είτε για να υποδείξει το «κακό» (Εβραίοι, Τσιγγάνοι, κτλ.).

Το κρίσιμο στοιχείο που θα αποφασίσει την θετική ή αρνητική εξέλιξη δεν μπορεί να είναι άλλο από την «ερμηνεία» που θα δοθεί στα ανατρεπτικά βιώματα που πολλαπλασιάζονται επικίνδυνα καθώς βέβαια και η δυνατότητα αντιστάθμισης των δύσκολων βιωμάτων με δημιουργικά. Και στα δύο επίπεδα, η κοινωνική έρευνα και η εκπαίδευση από τη φύση τους είναι κεντρικοί μοχλοί και ο τρόπος που θα λειτουργήσουν είναι καθοριστικός. Πόσο είναι έτοιμο το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα να αναλάβει εποικοδομητικά την ευθύνη που του αναλογεί;

Αιμιλία Δούκα & Μάριος Α. Πουρκός – Σύγχρονη κρίση και ο στιγματισμός και το αναπηροποιητικό κοινωνικό πλαίσιο της ειδικής αγωγής ενηλίκων ατόμων με νοητικές ιδιαιτερότητες: Μελέτη περιπτώσεων μέσα από τη χρήση ιχνογραφικών και κεραμικών έργων: Οι οικονομικές συνθήκες στο πλαίσιο της σύγχρονης κρίσης έχουν διαμορφώσει ένα εξαιρετικά δυσμενές περιβάλλον για τα άτομα με αναπηρία, με χρόνια πάθηση και για τις οικογένειες που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με βαριές αναπηρίες. Η παρατεταμένη οικονομική κρίση οδήγησε σε σειρά δυσμενών θεσμικών αλλαγών και πολλά πισωγυρίσματα σε ήδη κεκτημένα του αναπηρικού κινήματος, στα θέματα αναπηρίας και σε περιορισμό της χρηματοδότησης του τομέα της κοινωνικής πολιτικής. Οι εξελίξεις στην ελληνική οικονομία και κοινωνία επιβεβαιώνουν, με τον πλέον χαρακτηριστικό τρόπο, την αντιφατική κατάσταση που διαμορφώνεται και διεθνώς στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής τα τελευταία χρόνια. Η κατάσταση αυτή επηρεάζει, όχι μόνο τις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία και τα ίδια τα άτομα, αλλά και τους εργαζόμενους στο τομέα της Ειδικής Αγωγής, Εκπαίδευσης και Ψυχικής Υγείας, δημιουργώντας ένα φάυλο κύκλο αναπηροποίησης. Οι ενήλικες ανάπηροι με νοητική καθυστέρηση, και όχι μόνο, «αποθηκεύονται» σε διάφορους χώρους και γκετοποιούνται, λειτουργώντας ως στιγματισμένη κοινωνική κατηγορία. Η κοινωνία και ιδιαίτερα η σημερινή κοινωνία της κρίσης, αδιαφορώντας να παρέχει στα άτομα αυτά τις κατάλληλες διεξόδους και μέσα που αναλογεί σε μια κοινωνία ισότητας και αλληλεγγύης, τους στερεί το δικαίωμα στην εργασία, την ιδιωτικότητα, την κοινωνικοποίηση και τους καθιστά «βάρους», μεγενθύνοντας την σωματική βλάβη σε κοινωνικό πρόβλημα. Βασικός στόχος στην ανακοίνωση αυτή είναι να παρουσιαστεί μέρος των ερευνητικών συμπερασμάτων σχετικά με το ζήτημα του στιγματισμού των αναπήρων σε ένα Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας. Η έρευνα βασίζεται στην ανάλυση περιεχομένου των ποιοτικών δεδομένων που προέκυψαν από την εθνογραφική συμμετοχική παρατήρηση, τις συνεντεύξεις με τα υποκείμενα και το σχετικό φωτογραφικό και βιντεοσκοπημένο υλικό που αφορά τη χρήση της τέχνης της κεραμικής και των ιχνογραφημάτων. Τα βασικά ερωτήματα που επιχειρούνται να απαντηθούν είναι τα ακόλουθα: (1) Πώς οι νοητικά ανάπηροι κινούνται και εκφράζονται στην κοινωνία της σύγχρονης κρίσης και πώς την αντιλαμβάνονται; (2) Πώς τα άτομα αυτά αντιλαμβάνονται τον εαυτό και την ταυτότητα τους στο πλαίσιο του Κέντρου και έξω από αυτό; (3) Πώς το ίδιο το περιβάλλον τους και κυρίως το προσωπικό του Κέντρου αντιλαμβάνεται και προσεγγίζει τα άτομα αυτά; (4) Ποια είναι η δική τους φωνή και τι θέματα αναδύονται από την ανάλυση περιεχομένου των ιχνογραφημάτων και των κεραμικών τους έργων;

Αλεξάνδρα Περιστεράκη – Η ενσώματη επεξεργασία των κοινωνικοπολιτικών καταστάσεων: Το παράδειγμα του Καταπιεσμένου των Πάουλο Φρέιρε και Αουγκούστο Μποάλ: Σήμερα, η κυρίαρχη αφήγηση παρουσιάζει την ιστορική περίοδο που διανύουμε ως ανέλπιδη, γεμάτη κινδύνους και αδιέξοδα, και ενώ αυτά δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα της οικονομοκεντρικής και εκμεταλλευτικής πολιτικής της, προτάσσει για το ξεπέρασμά τους την εντατικοποίηση του συγκεκριμένου μοντέλου ανάπτυξης. Στη νέα αυτή τάξη πραγμάτων, η λύση που προτείνεται είναι ο έλεγχος των πάντων. Έτσι, η ολοένα και περισσότερο στρατιωτική διαχείριση των πληθυσμών κρίνεται απαραίτητη, ο πόλεμος αναγκαίος και η εξουσία πάνω στη φύση αναπόφευκτη. Στην πρόθεση αυτή για καθολική επιτήρηση, το σώμα αποτελεί προνομακό πεδίο. Χαρτογραφημένο από την επιστήμη, ελέγχεται μέσω της δημόσιας υγείας (βιοπολιτική), προσδιορίζονται και ταξινομούνται η παρουσία του και η λειτουργία του (στην κατοικία, την εκπαίδευση, την εργασία, τον εγκλεισμό) και κατευθύνεται μέσω της διαμόρφωσης του αστικού χώρου (gentrification). Παράλληλα η πρόοδος της τεχνολογίας και της πληροφορικής δίνει τη δυνατότητα μιας νοερής ελευθερίας έκφρασης, επικοινωνίας και δράσης. Στις αλληλοτροφοδοτούμενες κατευθύνσεις του ελέγχου και της εικονικότητας (αυστηροί περιορισμοί από τη μια και απεριόριστες δυνατότητες από την άλλη), η οριοθέτηση του σώματος και της φυσικής παρουσίας σε εργαστηριακή προβλεψιμότητα αναπληρώνεται με το εικονικό βίωμα της αυτοπραγμάτωσης. Το σώμα ως αναπόσπαστο μέρος της ζωής, της μοιρασιάς, της κατανόησης, της ερμηνείας και της σύνθεσης, απομονώνεται. Ο Καταπιεσμένος, κεντρικό πρόσωπο στην παιδαγωγική του Πάουλο Φρέιρε και στο θέατρο του Αουγκούστο Μποάλ, καλείται ταυτόχρονα να αντιστέκεται στην εκμετάλλευση που υφίσταται και να επαναπροσδιορίσει τον ιδανικό κόσμο που του επιβάλλει η κυρίαρχη ιδεολογία. Ενάντια στη μονοδιάστατη αυτή οργάνωση της ανθρώπινης ζωής που τον τοποθετεί σε ρόλο υποτελή, αναζητά τα αίτια και τους μηχανισμούς που αναπαράγουν την καταπίεσή του. Αμφισβητώντας ριζοσπαστικά την πραγματικότητα όπως παρουσιάζεται και τα πρότυπα της κανονικότητας, αναζητεί σύνθετα αντιληπτικά μέσα κατανόησης του παρόντος που θα τον οδηγήσουν σε διαφορετικές ερμηνείες, συμπεράσματα και δράσεις. Η προοπτική της ενσώματης εμπειρίας μέσα από την κριτική παιδαγωγική και το θέατρο του Καταπιεσμένου βασίζεται στη δυνατότητα του σώματος να αποτελεί αυθεντικό, ενεργό, συνεκτικό και πολύπλευρο αντικείμενο-υποκείμενο κατανόησης, επικοινωνίας και δράσης, ώστε στο δρόμο για την απελευθέρωση και την εξανθρώπιση, ο Καταπιεσμένος να μπορεί να επανακαθορίσει το τι είναι πραγματικό, το τι είναι σημαντικό, το τι είναι αληθινό, και να τα διεκδικεί.

Μαριάνθη Καλατζή – Η απεικόνιση της σύγχρονης κρίσης στην Ελλάδα πέρα από τις λέξεις: Η ενσώματη επικοινωνία σε εύλωτους πληθυσμούς μητέρων-βρεφών: Η ενσώματη επικοινωνία των παιδιών και των μητέρων τους περιλαμβάνει ένα πλήθος διαδράσεων που επιτελούνται μέσα στο πλαίσιο της καθημερινότητας, κατέχουν ωστόσο σημαντικό ρόλο στην

ανάπτυξη και ψυχική υγεία του παιδιού καθώς «αξιοποιούνται» ως ερεθισμοί για αναζητήσεις σε νέα πεδία της ψυχικής ζωής ή προσφέρονται ως ευκαιρία «επούλωσης» τραυματισμών που μπορεί να έχουν προκύψει από περιστατικά αποτυχίας στην επικοινωνία του παιδιού με το περιβάλλον του. Η καθημερινή ζωή διατρέχεται από ευκαιρίες για επανόρθωση που λειτουργούν «θεραπευτικά» ως προς την ωρίμανση του παιδιού. Παρατηρούμε ότι στην περίπτωση παιδιών και μητέρων ψυχικά εύάλωτων το μέσο αυτό καθίσταται ελλειμματικό ή δυσλειτουργικό. Η φυσική απόσταση και η αδυναμία στην ανταπόκριση του γονεϊκού ρόλου αποτρέπει το συναισθηματικό δεσμό και την ψυχική επικοινωνία οδηγώντας την ψυχική λειτουργία του παιδιού σε χάσμα ή σχάση. Το όριο μεταξύ της ασθένειας και της υγείας πολλές φορές γίνεται δυσδιάκριτο ή αίρεται εξολοκλήρου και η κρίση γίνεται εμφανής μέσα από την έλλειψη ψυχοσωματικής απαρτίωσης. Η θεραπευτική παρέμβαση που επικεντρώνεται στη διασφάλιση της ισορροπίας στην ανάπτυξη στοχεύει στη σχέση του παιδιού με τη μητέρα ή το περιβάλλον θέτοντας ωστόσο επιτακτικά την ανάγκη ύπαρξης ενός πλαισίου αρκετά στιβαρού ώστε να αντέχει στους κραδασμούς που επιφέρει η κρίση στη σχέση μητέρας-παιδιού. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο μπορούν να δοκιμαστούν νέες μορφές συσχετισμού μέσα από την υποστήριξη και την τροφοδότηση των δυνάμεων που κινούνται προς την υγεία και έτσι να απελευθερωθεί η τάση προς τη δημιουργικότητα και την αυτονομία.

Κοτζαμάνη Καλλιόπη, Μανταδάκη Μαρία, Παππά Δήμητρα, Πλατανίτη Παναγιώτα & Σοφία Τριλίβα – Κρίση και κοινότητα: Η αυτοοργάνωση ως απάντηση σε μια συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία: Η κοινωνικοοικονομική κρίση προκάλεσε αλλαγή στις πρακτικές οργάνωσης και δράσης πολλών κοινοτικών δομών που παρείχαν στήριξη σε εύάλωτους πληθυσμούς. Το Κοινωνικό Στέκι – Στέκι Μεταναστών Χανίων είναι ένας αυτοδιαχειριζόμενος χώρος παροχής αλληλεγγύης, αρχικά σε μετανάστες και σήμερα σε ομάδες ανθρώπων που πλήττονται από την κρίση. Η παρούσα ποιοτική εμπειρική μελέτη διερευνά τα εξής ερωτήματα: (α) Πώς εφαρμόζεται η έννοια της αυτοοργάνωσης; (β) Ποια είναι η αλληλεπίδραση των ατόμων στον αυτοοργανωμένο χώρο; (γ) Ποια είναι η αλληλεπίδραση του χώρου με την κοινότητα των Χανίων; Έλαβαν μέρος 16 συμμετέχοντες (3 γυναίκες, 13 άνδρες) με καταγωγή από διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια. Η συλλογή δεδομένων έγινε με τις μεθόδους της συνέντευξης και της παρατήρησης. Η ανάλυση τους βασίστηκε στην φαινομενολογικά ενημερωμένη θεματική ανάλυση, όπως παρουσιάζεται από τις Braun και Clarke (2006), προκειμένου να κατηγοριοποιηθούν τα δεδομένα σε θεματικές που να αντικατοπτρίζουν τις εμπειρίες, τις φωνές και τα νοήματα των συμμετεχόντων. Προκύπτει, λοιπόν, ότι η αυτοοργάνωση είναι μία ρευστή έννοια, η οποία στο συγκεκριμένο χώρο αποκτά διττή ταυτότητα με πολιτική-ιδεολογική χροιά αφενός και ανθρωπιστική δράση αφετέρου. Στο πλαίσιο της αυτοοργάνωσης το σώμα γίνεται τόπος ζύμωσης διαφορετικών πολιτισμών και πολιτικών πρακτικών, με αποτέλεσμα να επαναδιαπραγματεύεται αδιάκοπα την ταυτότητά αυτή. Η επικοινωνία μεταξύ των ατόμων που δραστηριοποιούνται βασίζεται σε αξίες, όπως η συλλογική δράση, η αλληλεγγύη και η αμεσοδημοκρατία. Οι αξίες αυτές αφορούν πολιτισμικά χαρακτηριστικά παλαιότερων μορφών κοινωνικής οργάνωσης που υιοθετούνται στο παρόν ως αντίδοτο στον ατομοκεντρισμό και την κρίση. Τέλος, το Κοινωνικό Στέκι-Στέκι Μεταναστών παρουσιάζει δυναμική αλληλεπίδραση με άλλες συλλογικότητες και την τοπική κοινότητα μέσω πολιτικής και πολιτιστικής δράσης. Η συζήτηση θα εστιάσει στο πώς μέσα από την συλλογική αφήγηση αναδύεται η ιστορία του εν λόγω αυτοοργανωμένου χώρου εν καιρώ κρίσης.

Μάριος Α. Πουρκός – Ισορροπώντας ανάμεσα σε ζόμπι-πραγματικότητες και παγωμένα σώματα σε έναν κόσμο που ρέει στο πλαίσιο της σύγχρονης και επερχόμενης κρίσης: Κριτικός αναστοχασμός σε σχέση με την προβολή τεσσάρων ταινιών μικρού μήκους και την επιστολή του Αρχηγού των Ινδιάνων προς τον Πρόεδρο των ΗΠΑ: Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζονται οι ακόλουθες τέσσερις ταινίες μικρού μήκους ως μια εισαγωγή για τον κριτικό αναστοχασμό που αφορά τη ζωή μας στην εποχή της σύγχρονης και επερχόμενης κρίσης: (1) «*Ισορροπία*», (2) «*Η απίστευτη δύναμη της συγκέντρωσης*», (3) «*Ζουν*» και (4) «*Ο άνθρωπος και η φύση*». Στο τέλος παρουσιάζουμε την επιστολή που το 1854 έστειλε ο αρχηγός της Ινδιάνικης φυλής Σηάτλ, προς τον Πρόεδρο της Αμερικής Φραγκλίνιο Πήρς (1853-1857), όταν ο τελευταίος ζήτησε από τον Σηάτλ να πουλήσει στην κυβέρνηση των ΗΠΑ τη γη του.

Μάρω Μπέλλου – ΓκατζετEros: Η σύγχρονη κρίση της απόλαυσης του ερωτικού σώματος: Σε ένα σύμπαν σεξουαλικής κατανάλωσης όπου η αγορά του σεξ είναι ιδιαίτερα εκτεταμένη και πολλαπλώς προσβάσιμη δημιουργείται ένα άλλο καθεστώς για τον ερωτικό παρτενέρ. Με τη διάδοση της προκάτ φαντασίωσης, που κομίζει η πορνογραφία, αλλάζει και η σχέση του ανθρώπου με την απόλαυση. Με τις ολοένα νεότερες δυνατότητες της τεχνολογίας το σώμα μπορεί και απολαμβάνει ακόμα και παρακάμπτοντας τις υπηρεσίες ενός ένσαρκου παρτενέρ, αρκεί να συνδεθεί με αντιστικά κυκλώματα απόλαυσης. Υπάρχουν πάσης φύσεως αντικείμενα γκάτζετ που προορίζονται ως «βοηθήματα» και αποτελούν συστατικά στοιχεία της ταυτότητας φύλου νέας γενιάς. Η χρήση ενός γκάτζετ δεν περιορίζεται μόνο μέχρι εκεί. Το γκάτζετ είναι η υλική βάση για την υπέρτατη απελευθέρωσή του σώματος από τον χώρο. Η απόσταση των σωμάτων δεν είναι πια τόσο δραματική, καθώς το γκάτζετ επιτρέπει την πρόσβαση στην εικονική εγγύτητα ή και εικονική απόσταση. Αρκεί οι παρτενέρ να είναι συνδεδεμένοι και τα σώματα ενεργοποιούνται από μία προκάτ φαντασίωση. Η σεξουαλική πρακτική ερωτοτροπεί όλο και περισσότερο με την διαστροφή. Ο παρτενέρ τείνει να συρρικνωθεί στις συντεταγμένες ενός γκάτζετ και ο ίδιος μεταλλάσσεται σε παρτενέρ γκάτζετ προορισμένος να εκπληρώσει το πεπρωμένο ενός απορρίμματος. Η παρουσία του παρτενέρ γκάτζετ δεν περιορίζεται μόνο στη ζώνη της εικονικής εγγύτητας, αλλά εξαπλώνεται ακόμα και εκεί όπου τα σώματα διασταυρώνονται ως σάρκες. Είναι όμως άλλο πράγμα να κινητοποιείται η φαντασία, ο ερωτισμός, επιδιώκοντας την ηδυπαθή αφύπνιση της σάρκας και είναι άλλο πράγμα να ενεργοποιείται μία προκάτ φαντασίωση ως προϋπόθεση για την σύναψη μίας ερωτικής σχέσης. Αντί οι παρτενέρ να βρεθούν υπό την επήρεια του Eros, αυτός που συναντούν τελικά είναι ο γκατζετEros.

Αλέξανδρος Δασκαλάκης – Eros ex machina, έρωσ και σώμα στην εποχή της μηχανής: Ποτέ άλλοτε η μηχανή δεν ήταν τόσο παρούσα στο φάσμα της προσωπικής και της κοινωνικής μας ζωής όσο σήμερα. Μηχανές εξελιγμένες, μηχανές σχεδόν δίχως σώμα, κυριαρχούν στο παιχνίδι της επικοινωνίας και κυρίως σ' αυτό του έρωτα, το οποίο ανέκαθεν παιζόταν στο πεδίο

του σημαίνοντος, ήτοι στο πεδίο του αοράτου. Έτσι ερωτήματα γύρω από την φύση του έρωτα και της επιθυμίας, του καθεστώτος του υποκειμένου και του σώματος, ανακύπτουν εκ νέου. Με πλοηγό την ταινία *Her* (2013) θα προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε τις μεταμορφώσεις της ερωτικής επιθυμίας στην ψηφιακή εποχή, καθώς και της σχέσης ανθρώπου – μηχανής. Σκοπός αυτής της παρουσίασης δεν είναι να επιμείνει στην ιδέα της αντικατάστασης του ανθρώπου από τη μηχανή, αλλά να θέσει ένα πιο εύλογο ερώτημα: Πώς ή ταυτότητα του ανθρώπινου νου βασίζεται σε εξωτερικές επεκτάσεις; Πώς ενσωματώνει τη μηχανή; Με άλλα λόγια, πώς το υποκείμενο μπορεί να προκύψει μόνο όταν ενσωματωθεί σ' ένα δίκτυο κοινωνικών σχέσεων και υλικών επεκτάσεων; Και τέλος τί δηλώνει αυτή του η δέσμευση για το καθεστώς της επιθυμίας του;

Κούλος Δημήτρης – Το μεταμοντέρνο υπό το πρίσμα των μορφών της κοινωνικής συνείδησης: Στην παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρηθεί η περιγραφή και η ερμηνεία του μεταμοντέρνου ως αποτέλεσμα της γενικευμένη παρακμής και κρίσης των κοινωνικών σχέσεων και της συνακόλουθης γενικευμένη αλλοτρίωσης. Σε αυτά τα πλαίσια, θα γίνει αναλυτική αναφορά στις υλικές προϋποθέσεις εμφάνισης και ανάπτυξης του μεταμοντερνισμού καθώς και στον χαρακτήρα της κοινωνικής συνείδησης που διαμορφώνεται εντός της κρισιακής κατάστασης και ως εκ τούτου και στο υποκείμενο-φορέα της εν λόγω κοινωνικής συνείδησης. Στόχος της ανακοίνωσης είναι να υποστηρίξει πως αυτό που αποκαλούμε μεταμοντέρνο, δεν αποτελεί απλά μια σχολή σκέψης στις κοινωνικές επιστήμες, ή απλά κάποιο ακόμα καλλιτεχνικό ρεύμα, αλλά αφορά σε μια συγκεκριμένη νομοτελή και κλιμακούμενη (ειδικά και κυρίως στον Δυτικό κόσμο) κοινωνική συνείδηση, η οποία αντιστοιχεί σε μια πραγματικότητα, σε μια κοινωνική κατάσταση βαθύτατης κοινωνικής κρίσης και παρακμής των κοινωνικών δεσμών. Παράλληλα και προς επίτευξη του στόχου της ανακοίνωσης, θα γίνει ευσύννοπη και ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους στοχαστές οι οποίοι κατά την άποψή μας εξέφρασαν μεταμοντέρνες προσεγγίσεις. Τέλος, θα γίνει και μια σύντομη αναφορά στις προοπτικές υπέρβασης- και όχι άρσης, όπως τουλάχιστον η τελευταία γίνεται αντιληπτή στα πλαίσια της διαλεκτικής παράδοσης της κλασικής γερμανικής φιλοσοφίας- του μεταμοντέρνου.

Δημήτρης Πετρόπουλος & Αλέκος Θεοδωρίδης – Μετουσίωση: Μοίρα ή και δυνατότητα αλλοίωσης του ανθρώπινου όντος; Να ξανασκεφτούμε την κρίση του σύγχρονου δυτικού κόσμου: Η κρίση του σύγχρονου δυτικού κόσμου, η οποία μορφοποιεί την έρημο του μηδενισμού, της οποίας τη γενίκευση προφήτευσε ο Nietzsche ήδη κατά τον 19ο αιώνα, είναι μια κρίση βαθιά ανθρωπολογική. Αυτό σημαίνει ότι αρθρώνεται ως έκφραση της σωματικής και ψυχοκοινωνικής κατάστασης του σύγχρονου δυτικού ανθρώπου και εκβάλλει, εικονίζοντας και εικονιζόμενη, στην κυρίαρχη μορφή παιδείας. Ενσαρκώνοντας το κατασκευαζόμενο κοινωνικό άτομο στον κόσμο αυτόν τις σημασίες του καπιταλιστικού σύμπαντος σημασιών μέσα από τη διαδικασία της μετουσίωσης, κάνει τις δυτικές κοινωνίες να υπάρχουν την ίδια στιγμή που οι κοινωνίες το κάνουν επίσης να υπάρχει. Υπ' αυτήν την έννοια, και ενώ η μετουσίωση των ενομημένων λειτουργεί ως μοίρα, –πάντοτε αρχικώς σε ένα καθεστώς ετερονομίας– το καθέκαστον κοινωνικό άτομο και, συναφώς, οι κοινωνίες εγκαθίστανται σε ένα καθεστώς επαναληπτικότητας, που γίνεται κατανοητό, ήδη από το σώμα, σαν ο μοναδικός τρόπος ύπαρξης. Λαμβάνοντας υπ' όψιν μας ότι αυτή η απαίτηση της επαναληπτικότητας αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ασυνείδητης ψυχής, μπορούμε να σκεφτούμε γιατί τα κοινωνικά άτομα ριζώνουν στο έδαφος μιας γενικευμένης απάθειας, εφόσον αυτή διέπει τόσο την πολιτική όσο και την κοινωνική, εν γένει, δραστηριότητα. Βεβαίως, σε αυτή την κατάσταση συμβάλλει κεντρικά και η ίδια η πρόσφατη ιστορική εμπειρία της ριζικής αδυναμίας των προσπαθειών εξανθρωπισμού, την οποία η μεταμοντέρνα σκέψη αξιοποιεί αρνητικά, δίνοντας μάλιστα μια δήθεν ανθρωπολογική ερμηνεία, που της επιτρέπει, γενικεύοντας τον μηδενιστικό τόνο, να διακηρύσσει ότι ο μόνος δυνατός κόσμος να κατοικήσουμε είναι αυτός που ήδη κατοικούμε. Παρ' όλα αυτά, η ίδια η Ιστορία μας έχει δείξει ότι το ανθρώπινο ον είναι ικανό να διαρρήξει τη θεσμισμένη ετερονομία και να επενδύσει την ανακλαστική στοχαστικότητα και τη διαβεβουλευμένη δράση, στην προσπάθειά του να δημιουργήσει τέτοιους κοινωνικούς κόσμους που είναι άξιοι να τους ζει κανείς. Αυτή, άλλωστε, η παράδοση μας επιτρέπει να λέμε αυτά που λέμε. Αξιοποιώντας τον κεντρικό πυρήνα της φροϋδικής σκέψης επί του γεγονότος της μετουσίωσης, σε συνδυασμό με τις θεωρίες της μετουσίωσης της Klein, της Aulagnier και του Καστοριάδη, επιχειρούμε να δείξουμε στο επίπεδο της θεωρίας αυτό στο οποίο η Ιστορία, όπως είπαμε, έχει ήδη απαντήσει θετικά: ότι το ανθρώπινο ον είναι ανθρωπολογικά ικανό να αλλοιωθεί, επιθυμώντας ατομικά και συλλογικά τη δημιουργία ενός εξανθρωπισμένου κόσμου και, επομένως, τη δυνατότητα να φανταστούμε κι εμείς σήμερα έναν κόσμο άλλον από τον παρόντα, φανταζόμενοι αλλιώς τον εαυτό μας.

Μάριος Α. Πουρκός – Το σώμα ως τόπος βιωμάτων, ταυτοτήτων και κοινωνικών νοημάτων στην εποχή της σύγχρονης και επερχόμενης κρίσης: Μια εισαγωγή: Στην ανακοίνωση αυτή, προσφέρουμε μια κριτική ματιά στις διαδικασίες εξατομίκευσης (ορθολογικοποίησης/εργαλειοποίησης, ηθικοποίησης, ψυχολογικοποίησης) και πολιτικοποίησης του σώματος σε σχέση με τις συνεπαγωγές τους στην κοινωνία και την καθημερινή μας ζωή στο πλαίσιο της σύγχρονης και επερχόμενης κρίσης. Στη βάση των υπάρχουσων σύγχρονων βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων για το σώμα (όπως είναι αυτές των Marcel Mauss, Michel Foucault, Norbert Elias, Pierre Bourdieu, Erving Goffman και πιο σύγχρονα του Bryan S. Turner και του Arthur Frank), παρουσιάζεται ένα συνθετικό ερμηνευτικό μοντέλο κατανόησης των σύγχρονων διαστάσεων του σώματος ως τόπου βιωμάτων, ταυτοτήτων και δημιουργίας κοινωνικών νοημάτων. Στο μοντέλο αυτό διακρίνονται και περιγράφονται δύο βασικές κοινωνικο-πολιτισμικές διαδικασίες συγκρότησης του σώματος που και οι δύο συνιστούν βασικές διαστάσεις της διαδικασίας εργαλειοποίησης και αποπαραδοσιοποίησης: η διαδικασία της εξατομίκευσης του σώματος, που βασίζεται στη γνώση και το λόγο των ειδικών κατασκευασμένων στο «παράδειγμα» της ταυτότητας και η διαδικασία της πολιτικοποίησης του σώματος, που βασίζεται στο γεγονός ότι το σώμα, ως σημείο συνάντησης της ιδιωτικής σφαίρας με την δημόσια σφαίρα, παρουσιάζεται με τη μορφή διπλής δράσης: της θεσμικής πολιτικής (που επιβάλλεται από τα κράτη ή τις κυβερνήσεις τους) και του όλου πεδίου της μη θεσμικής πολιτικής συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών (π.χ. θρησκευτικών) προτύπων.

Μανόλης Τζανάκης – Μεθοδολογικές μετατοπίσεις του ύστερου έργου του Marcel Mauss: Γόνιμες προοπτικές για μια ανάλυση της συγκυρίας: Η γαλλική κοινωνιολογική σχολή αποτέλεσε μία από τις σημαντικότερες παραδόσεις στο πεδίο των

κοινωνικών επιστημών, η οποία επηρέασε καθοριστικά την ιστορία τόσο της κοινωνιολογίας όσο και της κοινωνικής ανθρωπολογίας. Στο πλαίσιο της δόθηκε ίσως η πρώτη ολοκληρωμένη απάντηση σχετικά με το πώς συγκροτείται το αντικείμενο της κοινωνιολογίας ως επιστήμης. Η συμβολή του Marcel Mauss, μαθητή και ανιψιού του Emile Durkheim σε αυτή την παράδοση υπήρξε καθοριστική. Στην ανακοίνωση εξετάζουμε τις μεθοδολογικές προοπτικές που διανοίγονται για την κοινωνιολογία και την κοινωνική ανθρωπολογία από το ύστερο έργο του Mauss. Σε αυτό επανεξετάζεται γόνιμο ο προσδιορισμός του αντικειμένου της κοινωνιολογίας και της ανθρωπολογίας, η οποία βασίζεται στον επαναπροσδιορισμό της σχέσης του «κοινωνικού» αφενός με το «ψυχικό» και αφετέρου με το «βιολογικό». Η πρότασή του να θεωρήσουμε ως αντικείμενο των κοινωνικών επιστημών τα *ολικά κοινωνικά γεγονότα* (fait social total), καθώς και οι έρευνές του για τις τεχνικές του σώματος και την επίδραση των ιδεών στο σώμα άνοιξαν νέους ορίζοντες στις κοινωνικές επιστήμες. Η ανακοίνωση αποσκοπεί στην σκιαγράφηση αυτών των επιστημολογικών μετατοπίσεων στο εσωτερικό της γαλλικής κοινωνιολογικής σχολής αλλά και στην παράθεση των γόνιμων προοπτικών που καθιστά εφικτές η πολύπλευρη προσέγγιση του ολικού ανθρώπου.

Άγγελος Μουζακίτης – Σώμα, ταυτότητα, ετερότητα υπό κρίση: Μια ερμηνευτική-φαινομενολογική προσέγγιση: Εστιάζοντας πρωτίστως στο έργο του Paul Ricoeur θα επιχειρήσω να αποτιμήσω κριτικά την προσπάθεια του φιλοσόφου να αναδείξει το σώμα ως το κομβικό εκείνο σημείο όπου συναντώνται η ερμηνεία και η πράξις, η «αφηγηματική» και η «σωματική» διάσταση του εαυτού και ως προϋπόθεση της ουσιαστικής συνάντησης με τον «απτό», σωματικό Άλλο. Η συζήτηση θα τοποθετηθεί στο πλαίσιο του γενικότερου εγχειρήματος του φιλοσόφου να αναλύσει την έννοια της ταυτότητας με ένα μη-μεταφυσικό, μη-ουσιοκρατικό τρόπο, ενώ ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην από μέρους του Ricoeur ερμηνεία των σχετικών θέσεων των κύριων εκπροσώπων της φαινομενολογικής και μετα-φαινομενολογικής προσέγγισης και κυρίως των Husserl, Heidegger, Merleau-Ponty και Levinas. Τέλος, θα επιχειρήσω να αναδείξω τη σημασία της προσέγγισης του Ricoeur –αλλά και συνολικότερα της ερμηνευτικής-φαινομενολογικής παράδοσης- για την ανάπτυξη μιας επαρκέστερης και εγκυρότερης θεώρησης του σώματος, της ταυτότητας και της ετερότητας στα πλαίσια κρίσεων όπως η σημερινή.

Μάνος Σαββάκης – Σώμα, βίωμα και κρίση: Μεθοδολογικές επισημάνσεις: Η κοινωνιολογική προσέγγιση του σώματος υποστηρίζει ότι η σωματικότητα είναι στενά συνυφασμένη με την οικονομική, πολιτική, πολιτισμική, ανθρωπολογική και ψυχολογική συγκρότηση κάθε ιστορικού σχηματισμού. Έτσι, αντίθετα με μια ανιστόρητη άποψη που θεωρεί την οικονομική ένδεια, τον κοινωνικό αποκλεισμό, ή την ασθένεια ως «προσωπικό ατύχημα», που εκβάλλει σε κάθε περίπτωση στο «δικό μας» σώμα, η οποία δύναται να εξηγηθεί με απολύτως θετικιστικό, το κοινωνικό μοντέλο εξετάζει κριτικά τις κοινωνικές συνθήκες που διαμορφώνουν κάθε ανθρώπινο σώμα ως αποτέλεσμα σχέσεων δύναμης και εξουσίας ή άνισης κατανομής υλικού πλούτου και συμβολικών πόρων. Με άλλα λόγια, η εισήγηση, υποστηρίζει ότι το σώμα αποτελεί κεντρικό πυλώνα κάθε ανθρώπινης ύπαρξης, τόσο στις μεγαλειώδεις όσο και στις πλέον ατυχείς ή ευάλωτες στιγμές της, ειδικότερα σε καταστάσεις γενικευμένης επισφάλειας και κρίσης. Αυτό έχει ως συνέπεια η σημασία του να είναι κεντρική στην κατανόηση της καθημερινής ζωής και των πολλαπλών εκδοχών και των ποικίλων αντιφάσεων της.

Χρυσούλα Σκεπετζή – Κρίση(η)-μες εποχές στην τέχνη: Φαίνεται πως η καλλιτεχνική έκφραση βρίσκει γόνιμο έδαφος σε πολυτάραχους καιρούς. Εμπνέεται, με άλλα λόγια, από την αταξία και την παρακμή. Κρίσιμες εποχές και πιθανότατα κρίσιμοι στοχασμοί από μια μερίδα καλλιτεχνών και δημιουργικών ανθρώπων που φοβούνται και αγωνιούν μαζί και χάρια. Κάποιοι προβληματισμοί αφορούν την καλλιτεχνική δημιουργία και την προβολή της στον ψυχισμό του κοινού. *«Υπάρχει άραγε καλλιτεχνική εγρήγορση σε περιόδους κρίσης ή οπισθοδρόμηση; Μπορεί η τέχνη να συμβάλλει στην ψυχική ανάταση του πολύπαθου κοινού της; Μπορεί η καλλιτεχνική δημιουργία να αποτελέσει ένα αναλγητικό φάρμακο για την κάθαρση της ταραγμένης ψυχής;»*

Μάριος Α. Πουρκός – Ο ρόλος των βασισμένων στην τέχνη προσεγγίσεων στην ψυχολογική αυτορύθμιση και την προσωπική ανάπτυξη του ανθρώπου σε περιόδους κρίσης: Σύμφωνα με τη θετικιστική παράδοση, η τέχνη στο πλαίσιο της ανθρώπινης εμπειρίας και δημιουργικότητας είναι κάτι εντελώς διαφορετικό από την επιστήμη και δεν έχει καμία σχέση με τη γνώση. Η φύση της τέχνης, στην προοπτική αυτή, είναι καθαρά διακοσμητικός ή συγκινησιακός, καθότι τα καλλιτεχνικά δημιουργήματα συνδέονται με την απόλαυση, τα έντονα συναισθήματα και την ευαισθησία και με τίποτα παραπάνω. Ενάντια σ' αυτή τη λογική, οι βασισμένοι στο βίωμα και στην τέχνη ερευνητές υποστηρίζουν ότι η γνώση έχει μια ενσώματη-βιωματική διάσταση και ότι η τέχνη συνδέεται άμεσα με το βίωμα και τη γνώση διαδραματίζοντας σημαντικό ρόλο στη διεύρυνση της ανθρώπινης ενσυναίσθησης και κατανόησης. Στην ανακοίνωση αυτή προβληματιζόμαστε για το ρόλο που διαδραματίζει η τέχνη στη ζωή του ανθρώπου, στις διαδικασίες αυτορύθμισης και προσωπικής του ανάπτυξης και ιδιαίτερα σε περιόδους προσωπικής ή/και κοινωνικής κρίσης και στο πώς μπορεί αυτή να συμβάλει στη διεύρυνση του γνωστικού του ορίζοντα. Είναι γνωστό ότι η τέχνη συνδέει τους ανθρώπους σε όλο τον πλανήτη με τρόπους που κανένα άλλο μέσο δεν μπορεί να κάνει. Πρόκειται για μια παγκόσμια προσαρμοστική δεκτικότητα του ανθρώπου, η οποία τον βοηθά να πορευτεί, να ρυθμιστεί και να αυτορυθμιστεί στον γεμάτο αντιφάσεις και συγκρούσεις καθημερινό κόσμο. Η εξέταση του θέματος θα γίνει στην προοπτική της οικο-σωματικο-βιωματικής προοπτικής και στο πνεύμα της Βιωματικής, Ευρετικής και Αφηγηματικής-Διαλογικής Ψυχοπαιδαγωγικής που αναπτύσσουμε στο χώρο του βιωματικού μας εργαστηρίου.

Κινηματογραφική Ομάδα Πανεπιστημίου Κρήτης Ηρακλείου – Βίντεο χορευτική παράσταση με τίτλο «Το σύστημα των καρεκλών» (Συζητητής: Μάριος Α. Πουρκός): Πρόκειται για την συμβολική απεικόνιση ενός κοινωνικοπολιτικού συστήματος που εξυπηρετεί τους λίγους και καταπιέζει τους πολλούς. Μέχρι η ανάγκη για αντίδραση να καταλήξει σε δίψα για επανάσταση.

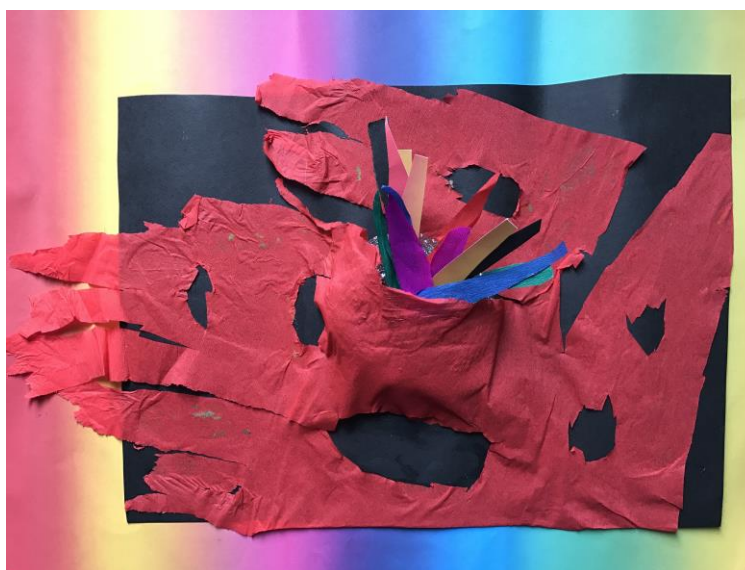
Στέφανος Σκανδάλης – Αναστοχασμός πάνω στη διέξοδο από την κοινωνία της κρίσης - Μουσική περφορμανς: Το αίνιγμα του De Chirico.

Ειρήνη Μπαρουξή – Ο ρόλος της μουσικής και του τραγουδιού στη ζωή του ανθρώπου σε περιόδους κρίσης: Η έκφραση και επικοινωνία μέσω της μουσικής και του τραγουδιού παρέχει μια πολυπρισματική, συμβολική ενημέρωση της εκάστοτε τρέχουσας προσωπικής και εξωτερικής κοινωνικής πραγματικότητας, δίνοντας τη δυνατότητα να εκφραστούν όχι μόνο τα πιο προσωπικά, ενδόμυχα ζητήματα αλλά και τα πιο ριζοσπαστικά αιτήματα της κοινωνίας μέσα από έναν τρόπο που είναι πανανθρώπινα κατανοητός. Ο τρόπος αυτός έκφρασης διαπιστώνεται από την έρευνα ότι είναι πολύ πιο αναγκαίος σε περιόδους όπου οι άνθρωποι μιας κοινωνίας βιώνουν κρίση, όπως είναι η σημερινή μας κατάσταση. Τόσο η ακρόαση της μουσικής όσο και η δημιουργία της σε συνδυασμό με το τραγούδι αποτελεί καταφύγιο μέσα στο οποίο ο άνθρωπος εξωτερικεύει την συσσωρευμένη ανησυχία, την οργή, το ξέσπασμα. Άλλοτε πάλι, μέσα από προσωπικά δημιουργήματα ή έργα άλλων μουσουργών, συνθετών και στιχουργών στοχεύει στην αποτίναξη της μιζέριας, βάζοντας χρώμα και φαντασία στο ζωγραφισμένο με μελανά χρώματα καμβά της καθημερινότητας μας, μιλώντας για ελπίδα, αγάπη, ανθρωπιά και συντροφικότητα. Η μουσική αποτελεί την συντομότερη απόσταση μεταξύ των ανθρώπων διεθνώς, κάνοντάς τους πιο ταπεινούς, ικανούς να νιώσουν την αμοιβαία συμπόνια, ενσυναίσθηση και συγχώρηση. Λειτουργεί ως ένα καταφύγιο μέσα στο οποίο η ψυχή μοιράζεται με ένα ιδιαίτερο τρόπο την εμπειρία της, επικοινωνεί και ξεπλένει από μέσα της την ευτέλεια, την ανελευθερία και την καταπίεση. Στην ανακοίνωση αυτή, αναφερόμαστε στο ρόλο που διαδραματίζει η μουσική στη ζωή του ανθρώπου και ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης όπως είναι η κρίση που έχουμε σήμερα.

Ειρήνη Μπαρουξή (φωνή & κιθάρα) & Μαρία Μπαρουξή (φωνή) – «Όταν είναι κανείς μέσα στα σκατά μέχρι το λαιμό, δεν του μένει τίποτε άλλο παρά να τραγουδήσει» (Σάμουελ Μπέκετ): Το συγκεκριμένο μουσικό πρόγραμμα απευθύνεται σε καλλιτεχνικές επιλογές και δημιουργίες των μουσικών-τραγουδιστριών, οι οποίες εκφράζουν την προσπάθεια επικοινωνίας της εσωτερικής τους ταύτισης και αποτύπωσης της σύγχρονης κρίσης. Η μουσική και το τραγούδι δίνουν την αίσθηση του ανήκειν πίσω στον εαυτό, ενδυναμώνοντας και υπενθυμίζοντας τις αντοχές και την δύναμή του μέσα από την εναρμόνιση με τον ίδιο και στη συνέχεια τη συγχώρηση και συνύπαρξη με τους υπόλοιπους ανθρώπους και το γύρω περιβάλλον. Οι παρουσιάστριες ως καλλιτέχνες εμπνέονται μέσα από την αταξία, την παρακμή και το άγχος του βιοπορισμού, εκφράζοντας τα πιο ριζοσπαστικά αιτήματα της κοινωνίας και την ανάγκη εξομάλυνσης του αρνητικού λογισμού και συναισθήματος μέσα από την αίσθηση του ήχου, την αρμονία, καθώς και τα υπόλοιπα μουσικά και λεκτικά σύμβολα.

Όταν η τέχνη μιμείται τη ζωή.

Το ουράνιο τόξο της ζωής όταν μπλοκάρει από κάτι σοβαρό και που όμως συνεχίζει να ζει και να αγωνίζεται.